

ASOCIJACIJA ZA
KVALITET I
STANDARDIZACIJU
SRBIJE

MAŠINSKI
FAKULTET
KRAGUJEVAC

CENTAR ZA
KVALITET

FESTIVAL KVALITETA 2005.

32. NACIONALNA KONFERENCIJA O KVALITETU

ZBORNİK RADOVA

*19. - 21. maj 2005., Kragujevac
Hotel "Šumarice"*

FESTIVAL KVALITETA 2005.
32. NACIONALNA KONFERENCIJA O KVALITETU
ZBORNİK RADOVA

ISBN 86-80581-77-1

Urednici: **Dr Slavko Arsovski**, redovni profesor
Mašinski fakultet u Kragujevcu
Dr Miodrag Lazić, redovni profesor
Mašinski fakultet u Kragujevcu
Mr Miladin Stefanović, asistent
Mašinski fakultet u Kragujevcu

Izdavači: **MAŠINSKI FAKULTET**
34000 KRAGUJEVAC
Sestre Janjić 6

CENTAR ZA KVALITET
34000 KRAGUJEVAC
Sestre Janjić 6

Za izdavače: **Prof. dr Radovan Slavković**, dipl. ing.
Prof. dr Slavko Arsovski, dipl. ing.

Tiraž: 200 primeraka

Štampa: Grafički atelje *Skver*, Kragujevac

Copyright © Mašinski fakultet, Kragujevac, 2005.
Copyright © Centar za kvalitet, Kragujevac, 2005.

Izdavanje Zbornika radova, organizovanje i održavanje Festivala kvaliteta 2005.
podržalo je:

Ministarstvo nauke i zaštite životne sredine Republike Srbije

PROGRAMSKI ODBOR

- Prof. dr **Slavko Arsovski**, Mašinski fakultet, Kragujevac
Prof. dr **Živadin Stefanović**, Ekonomski fakultet, Kragujevac
Prof. dr **Milan Perović**, direktor programa Vlade Crne Gore za kvalitet
Prof. dr. **Zdravko Krivokapić**, Mašinski fakultet, Podgorica
Prof. dr **Janko Hodolič**, Fakultet tehničkih nauka, Novi Sad
Prof. dr **Jovan Filipović**, Fakultet organizacionih nauka, Beograd
Prof. dr **Mile Pešaljević**, Fakultet organizacionih nauka, Beograd
Prof. dr **Ratko Uzunović**, Fakultet zaštite na radu, Niš
Prof. dr **Dragan Cvetković**, Fakultet zaštite na radu, Niš
 dr **Mirko Đapić**, LOLA Institut
Prof. dr **Miodrag Lazić**, Mašinski fakultet, Kragujevac
Prof. dr **Slobodan Smiljanić**, Mašinski fakultet, Kragujevac
 Zoran Radojević, direktor, Grupa Zastava
 dr **Miljko Kokić**, zamenik direktora za kvalitet, Grupa Zastava
 Miljko Erić, direktor, Zastava automobili
Prof. dr **Ljubiša Papić**, Tehnički fakultet, Čačak
Prof. dr **Ljiljana Čomić**, Prirodno matematički fakultet, Kragujevac
 mr **Zoran Punoševac**, TRAYAL korporacija, Kruševac
Prof. dr **Ljubo Zirojević**, Fakultet za proizvodnju i menadžment, Trebinje

ORGANIZACIONI ODBOR

1. Prof. dr **Slavko Arsovski**, MFKg, predsednik
2. dr **Miljko Kokić**, viši naučni saradnik, Grupa Zastava vozila, potpredsednik
3. Prof. dr **Miodrag Lazić**, MFKg, koordinator
4. mr **Miladin Stefanović**, MFKg, izvršni sekretar
5. **Sonja Grubor**, Saradnik Centra za kvalitet, sekretar
6. **Ivan Savović**, Saradnik Centra za kvalitet
7. mr **Jugoslav Đorđević**, Saradnik Centra za kvalitet
8. mr **Rade Milićević**, Javno preduzeće PTT
9. **Radoslav Kostić**, Zastava automobili
10. mr **Dragan Rajković**, Zastava automobili
11. mr **Miloš Petronijević**, Saradnik Centra za kvalitet
12. **Olga Janković**, Saradnik Centra za kvalitet
13. **Aleksandra Kokić - Arsić**, Saradnik Centra za kvalitet
14. **Jovan Milivojević**, Saradnik Centra za kvalitet
15. **Katarina Kanjevac**, Saradnik Centra za kvalitet

GENERALNI POKROVITELJ

ZASTAVA AUTOMOBILI DD

PREDGOVOR

Pokret za kvalitet u Srbiji i Crnoj Gori ulazi u zrelu fazu, šireći se iz industrije ka drugim oblastima rada. Svest o značaju kvaliteta za organizacije raste. Raste potreba za uključivanjem naše zemlje u evropske i druge svetske ekonomske procese.

Nažalost, svest i potrebu ne prate u dovoljnoj meri rezultati. To je delimično posledica teške ekonomske situacije, nasleđe prošlosti i, u mnogim slučajevima, nedostatka hrabrosti da se pristupi promenama. Rezultat, izražen u broju sertifikovanih organizacija po glavi stanovnika, je na svetском proseku ali to nas ne može zadovoljiti, jer okolne i nama slične zemlje u Evropskoj uniji imaju i po nekoliko puta više sertifikovanih organizacija. Situacija je još dramatičnija u oblasti sertifikacije proizvoda, dobijanja CE znaka za proizvode kao uslova za njihov plasman na tržište Evropske unije, sistema menadžmenta zaštite životne sredine, HACCP itd.

Do sada smo pogrešno prilazili rešavanju problema odgovorom na pitanje: *šta organizacija treba da uradi da bi se povećao kvalitet?* Nova svest o značaju kvaliteta traži odgovor na pitanje: *kako kvalitet utiče na povećanje konkurentne sposobnosti organizacije?*

Drugi, znatno širi koncept, koji je i krajnji cilj nauke o kvalitetu, je dostizanje višeg nivoa kvaliteta života. Postoji veliki uticaj kvaliteta proizvoda, procesa i organizacije na kvalitet života. Zbog toga je moto ovog Festivala: OD KVALITETA DO VIŠEG NIVOVA KVALITETA ŽIVOTA.

Evidentan raskorak između iskazanog znanja profesionalaca u oblasti kvaliteta i primene znanja u unapređenju kvaliteta na nacionalnom nivou može se ostvariti na više načina. Asocijacija za kvalitet i standardizaciju (AQS) pokreće veliki broj aktivnosti ka tom cilju. Jedna od njih je Festival kvaliteta, koji omogućava saopštavanje i razmenu znanja, ideja i iskustava u ostvarivanju kvaliteta u različitim oblastima uz marketinšku promociju proizvoda i QMS -a izabranih organizacija.

Uz učestvovanje domaćih i stranih autora (ukupno 99 radova i 7 WORKSHOP sesija) stvorena je dobra osnova za unapređenje znanja u oblasti kvaliteta.

Najznačajniji doprinos ovom savetovanju dali su autori radova, na čemu im je Programski i Organizacioni odbor posebno zahvalan.

ORGANIZACIONI ODBOR
FESTIVALA KVALITETA 2005.
Prof. dr Slavko Arsovski, dipl. inž.

Kragujevac, 19. maja 2005.